

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૧૭૯૪/૨૦૧૭

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી દિવ્યેશ એ. જોષી

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા	ના

=====

ભીખાભાઈ જાદવભાઈ રાઠોડ

વિરુદ્ધ

સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત અને અન્ય

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(રો) નં. ૧ તરફે શ્રી રાજેશ ઓ. ગીડીયા (પરરર)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ તરફે શ્રી રાહુલ દવે, એ.જી.પી.

સામાવાળા(ઓ) નં. ૪ તરફે શ્રી વાચ. જે. પટેલ (૩૯૮૫)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૫, ૭ ને રૂલ બજાવેલ

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧૦, ૧૧, ૧૨, ૧૩, ૧૪, ૧૫, ૧૬, ૨, ૩, ૮, ૯ ને

ડાયરેક્ટ સર્વિસ દ્વારા રૂલ બજાવેલ

સામાવાળા(ઓ) નં. ૬ તરફે બજાવણી થયા વિના અવધિ પૂર્ણ

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી દિવ્યેશ એ. જોષી

તારીખ: ૦૭/૦૭/૨૦૨૬

મૌખિક ચુકાદો

૧) ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ હાલની અરજી દાખલ કરીને અહીંના અરજદારે નીચે મુજબની દાદ માટે અરજ કરેલ છે:

“એ. આ નામદાર કોર્ટ અરજી દાખલ કરવા મહેરબાની કરશો.

બી. આ નામદાર કોર્ટ સરટિઓરરી પ્રકારની રિટ અથવા આ નામદાર કોર્ટ ન્યાયના હિતમાં યોગ્ય ગણે તેવી કોઈ અન્ય યોગ્ય રિટ, હુકમ અથવા નિર્દેશ જારી કરીને સામાવાળા નં. ૨ જિલ્લા કલેક્ટર, બોટાદ દ્વારા જારી કરાયેલ તારીખ ૧૬.૦૬.૨૦૧૭ ની વાદગ્રસ્ત કારણ દર્શક નોટિસ નં. આરઓ/સુઓ-મોટો-રિવિઝન/કેસ નં. ૧૫/૧૭ કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવા મહેરબાની કરશો.

સી. અરજી દાખલ થવા અને/અથવા આખરી નિકાલ સુધી, જ્યાં સુધી આ અરજીની આખરી સુનાવણી ન થાય અને આ નામદાર કોર્ટ દ્વારા નિર્ણય ન લેવાય ત્યાં સુધી સામાવાળા નં. ૨ જિલ્લા કલેક્ટર, બોટાદ દ્વારા જારી કરાયેલ તારીખ ૧૬.૦૬.૨૦૧૭ ની વાદગ્રસ્ત કારણ દર્શક નોટિસ નં. આરઓ/સુઓ-મોટો-રિવિઝન/કેસ નં. ૧૫/૧૭ ના અમલ, બજવણી પર સ્ટે આપવા મહેરબાની કરશો.

ડી. આ નામદાર કોર્ટ કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં યોગ્ય અને ઉચિત જણાય તેવી અન્ય અને વિશેષ રાહત/રાહતો આપવા મહેરબાની કરશો.

ઈ. આ નામદાર કોર્ટ સામાવાળાઓ પાસેથી અરજીનો ખર્ચ અપાવવા મહેરબાની કરશો.”

૨) અરજદારનો કેસ ટૂંકમાં નીચે મુજબ સારાંશ આપી શકાય છે:

૨.૧) અરજદાર એક ખેડૂત/ખેત મજૂર છે જેમણે કિંમતી વેચાણ અવેજની ચુકવણી પર નોંધાયેલા વેચાણ દસ્તાવેજો દ્વારા સંબંધિત જમીનધારકો પાસેથી પ્રશ્નવાળી ખેતીની જમીન ખરીદી હતી. સદર વેચાણ દસ્તાવેજોના અમલને અનુસરીને, મહેસૂલ રેકૉર્ડમાં અનુરૂપ ફેરફાર નોંધો દાખલ કરવામાં આવી હતી અને ત્યારબાદ સંબંધિત દસ્તાવેજોની યોગ્ય ચકાસણી અને તપાસ કર્યા પછી સક્ષમ મહેસૂલી સત્તામંડળો દ્વારા તેને પ્રમાણિત કરવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ, કલેક્ટરે કાર્યવાહી શરૂ કરી અને ઉપરોક્ત રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજોના આધારે કરવામાં આવેલી ફેરફાર નોંધો રદ કરવાના ચોક્કસ નિર્દેશ સાથે તારીખ ૧૬.૦૬.૨૦૧૭ ની કારણ દર્શક નોટિસ જારી કરી. આ નોટિસ અધિકારક્ષેત્ર વિના જારી કરવામાં આવી હતી અને મહેસૂલ રેકૉર્ડમાં પહેલેથી જ આખરી બની ચૂકેલા વ્યવહારોને અસ્થિર કરવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો. ઉપરોક્ત કારણ દર્શક નોટિસ જારી થવાથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ થઈને, અરજદારે યોગ્ય રાહત મેળવવા માટે હાલની અરજી દ્વારા આ કોર્ટનો આશરો લીધો છે.

૩) અરજદાર તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાજેશ ઓ. ગીડીયા અને સામાવાળા નં. ૧ તરફે વિદ્વાન એ.જી.પી. શ્રી રાહુલ દવેને સાંભળવામાં આવ્યા.

૪) અરજદાર તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાજેશ ઓ. ગીડીયાએ રજૂઆત કરી હતી કે એ હકીકત નિર્વિવાદ છે કે અરજદાર ખેત મજૂર છે અને ઘણા વર્ષોથી ખેતીની પ્રવૃત્તિઓમાં રોકાયેલા છે. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે તે સંદર્ભે સક્ષમ

મહેસૂલી સત્તામંડળ દ્વારા પ્રમાણપત્ર જારી કરવામાં આવ્યું હતું. મામલતદાર, બોટાદ દ્વારા જારી કરાયેલા તારીખ ૦૨.૦૫.૨૦૦૭ ના ખેત મજૂર પ્રમાણપત્રના આધારે અને પ્રવર્તમાન સરકારી નીતિ અનુસાર, અરજદારે જમીનમાલિકોને જરૂરી વેચાણ અવેજ ચૂકવીને રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ દ્વારા પ્રશ્નવાળી ખેતીની જમીન ખરીદી હતી. તેના અનુસંધાનમાં, મહેસૂલ રેકૉર્ડમાં ફેરફાર નોંધ નં. ૨૨૭૧ દાખલ કરવામાં આવી હતી અને તારીખ ૦૮.૦૮.૨૦૦૮ ના રોજ પ્રમાણિત કરવામાં આવી હતી. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે અરજદારે સદર પ્રમાણપત્રના આધારે વિવિધ ગામોમાં આવેલી ખેતીની જમીનના જુદા જુદા ટુકડાઓ ખરીદ્યા અને વેચ્યા હતા અને સંબંધિત વેચાણ દસ્તાવેજોની નકલ પણ રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવી છે.

૪.૧) અરજદારના વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે અરજદારે પ્રથમ તારીખ ૦૩.૦૮.૨૦૦૭ ના રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ દ્વારા ખેતીની જમીન ખરીદી હતી, જેના અનુસંધાનમાં મહેસૂલ રેકૉર્ડમાં ફેરફાર નોંધ નં. ૨૧૮૯ નોંધવામાં આવી હતી અને તારીખ ૦૨.૧૧.૨૦૦૭ ના રોજ પ્રમાણિત કરવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ, અરજદારને કલેક્ટર, બોટાદની કચેરી દ્વારા જારી કરાયેલી કારણ દર્શક નોટિસ મળી હતી, જેમાં એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો કે અરજદાર દ્વારા કરવામાં આવેલા વ્યવહારો કાયદાની વૈધાનિક જોગવાઈઓના ઉલ્લંઘનમાં હતા અને સક્ષમ સત્તામંડળ પાસેથી પૂર્વ પરવાનગી મેળવ્યા વગર કરવામાં આવ્યા હતા. સદર કારણોના આધારે, કલેક્ટરે મહેસૂલ રેકૉર્ડમાં

નોંધાયેલી એન્ટ્રીઓ રદ કરવા માટે સુઓ મોટો રિવિઝન કાર્યવાહી શરૂ કરી હતી. વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે વાદગ્રસ્ત નોટિસની નકલ અરજીના મેમો સાથે રેકૉર્ડ પર રજૂ કરવામાં આવી છે. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે નોટિસની વિગતો પર સરસરી નજર નાખતાં, એવું શોધી શકાય છે કે સદર કારણ દર્શક નોટિસ એવા સંખ્યાબંધ વ્યક્તિઓને જારી કરવામાં આવી હતી જેમણે સક્ષમ મહેસૂલી સત્તામંડળ દ્વારા જારી કરાયેલા ખેત મજૂર પ્રમાણપત્રના આધારે રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજનો વ્યવહાર કર્યો હતો અને જેમણે સક્ષમ સત્તામંડળની પૂર્વ પરવાનગી મેળવ્યા વિના વ્યવહાર કર્યો હતો. એવું જણાય છે કે તદ્દન અલગ-અલગ ગામોમાં આવેલી જમીનના જુદા જુદા ટુકડાઓ સંદર્ભે જુદી જુદી વ્યક્તિઓ દ્વારા જુદા જુદા સમયે કરવામાં આવેલા કેટલાક સ્વતંત્ર વ્યવહારોને એક સંયુક્ત કારણ દર્શક નોટિસ જારી કરીને રદ જાહેર કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે આવા તમામ વ્યવહારો પર પહેલેથી જ અમલ થઈ ચૂક્યો હતો અને અનુરૂપ ફેરફાર નોંધો સક્ષમ મહેસૂલી સત્તામંડળો દ્વારા યોગ્ય રીતે પ્રમાણિત કરવામાં આવી હતી. જોકે, ઘણા લાંબા સમય પછી, સત્તામંડળે એવા આધારે આવી એન્ટ્રીઓ રદ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો કે વ્યવહારો કરતા પહેલા સક્ષમ સત્તામંડળની પૂર્વ પરવાનગી મેળવવામાં આવી ન હતી.

જ.૨) વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે સત્તામંડળની કાર્યવાહી દેખીતી રીતે ગેરકાયદેસર અને કાયદા વિરુદ્ધ છે અને તેથી, વાદગ્રસ્ત કારણ દર્શક

નોટિસ કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવાને પાત્ર છે. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે અરજદારે વર્ષ ૨૦૦૭ માં જમીન ખરીદી હતી, જ્યારે વાદગ્રસ્ત કાર્યવાહી દસ વર્ષથી વધુના વિલંબ પછી માત્ર વર્ષ ૨૦૧૭ માં જ શરૂ કરવામાં આવી હતી. તેમની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, તેમણે નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટ તેમજ આ કોર્ટના વિવિધ નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યો હતો, ખાસ કરીને ૨૦૧૬ (૨) જી.એલ.આર. ૧૦૨૧ માં અહેવાલ થયેલ ભરતભાઈ નરેન્દ્રભાઈ વેગડા અને અન્ય વિ. સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત ના કેસમાંના નિર્ણય પર. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે સદર નિર્ણયમાં, આ કોર્ટે અતિશય વિલંબના આધારે સમાન કાર્યવાહી રદ કરી હતી અને તેમાં નિર્ધારિત સિદ્ધાંત હાલના કેસની હકીકતોને પૂર્ણપણે લાગુ પડે છે. તેથી, તેમણે તારીખ ૧૬.૦૬.૨૦૧૭ ની વાદગ્રસ્ત કારણ દર્શક નોટિસ કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવા વિનંતી કરી હતી. વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે મહેસૂલી સત્તામંડળો દ્વારા સુઓ મોટો સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવા માટે કાયદા હેઠળ મર્યાદાનો કોઈ ચોક્કસ સમયગાળો નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યો નથી, તેમ છતાં તે સુસ્થાપિત છે કે આવી સત્તાઓનો ઉપયોગ વાજબી સમયગાળામાં કરવો જરૂરી છે. દસ વર્ષથી વધુ સમય વીતી ગયા પછી કાર્યવાહી શરૂ કરવી એ વાજબી સમયગાળામાં કહી શકાય નહીં અને તે અતિશય અને અસ્પષ્ટ વિલંબ સમાન ગણાશે. તેમણે ૨૫.૦૩.૨૦૨૬ ના રોજ નિર્ણિત વિનુભાઈ મંગળભાઈ શાહ વિ. ડિસ્ટ્રિક્ટ કલેક્ટર – સુરેન્દ્રનગર અને અન્ય ના કેસમાં આ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણય પર વધુ આધાર રાખ્યો છે.

તેથી, તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે કાયદાની સુસ્થાપિત દરખાસ્તને ધ્યાને રાખીને, વાદગ્રસ્ત કારણ દર્શક નોટિસ કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવાને પાત્ર છે.

પ) સામાવાળા-રાજ્ય તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન એ.જી.પી. શ્રી રાહુલ દવેએ રજૂઆત કરી હતી કે એ હકીકત નિર્વિવાદ છે કે અરજદાર ખેત મજૂર છે અને તેમણે ખેતીની જમીનની ખરીદી માટે વ્યવહારો કર્યા હતા, જેના અનુસંધાનમાં મહેસૂલ રેકૉર્ડમાં સંબંધિત ફેરફાર નોંધો નોંધવામાં આવી હતી. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે રેકૉર્ડની ચકાસણી દરમિયાન, કલેક્ટરના ધ્યાને આવ્યું હતું કે અરજદારે વૈધાનિક જોગવાઈઓ હેઠળ જરૂરી સક્ષમ સત્તામંડળ પાસેથી જરૂરી પરવાનગી મેળવ્યા વિના વ્યવહારો કર્યા હતા. વિદ્વાન એ.જી.પી. એ વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે વ્યવહારો કાયદાની જોગવાઈઓના ઉલ્લંઘનમાં કરવામાં આવ્યા હતા અને મહેસૂલ રેકૉર્ડમાં એન્ટ્રીઓની નોંધણી અને પ્રમાણપત્ર આપતી વખતે, સંબંધિત મહેસૂલી સત્તામંડળો તેના સાચા અર્થ અને યોગ્ય પરિપ્રેક્ષ્યમાં સંબંધિત પાસાઓની ચકાસણી કરવામાં નિષ્ફળ ગયા હતા. રેકૉર્ડની તપાસ કરતાં, કલેક્ટરે શોધી કાઢ્યું હતું કે એવા કેટલાક દાખલાઓ હતા જ્યાં સક્ષમ સત્તામંડળ પાસેથી જરૂરી પરવાનગી મેળવ્યા વગર વ્યવહારો કરવામાં આવ્યા હોવા છતાં ફેરફાર નોંધો પ્રમાણિત કરવામાં આવી હતી. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે આવી અનિયમિતતાઓને સુધારવા અને વ્યવહારોની કાયદેસરતા ચકાસવાના હેતુથી કલેક્ટરે વાદગ્રસ્ત કારણ દર્શક નોટિસ જારી કરી હતી. કલેક્ટર દ્વારા ૧૩

કરવામાં આવેલી કાર્યવાહી કાયદા અનુસાર છે અને સત્તામંડળમાં નિહિત સત્તાઓના ઉપયોગ હેઠળ હાથ ધરવામાં આવી છે. તેથી, વિદ્વાન એ.જી.પી. એ રજૂઆત કરી હતી કે કલેક્ટરની કાર્યવાહી વાજબી, યોગ્ય અને કાયદેસર છે અને ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ આ કોર્ટ દ્વારા તેના અસાધારણ અધિકારક્ષેત્રના ઉપયોગમાં કોઈ હસ્તક્ષેપની જરૂર નથી. તેથી, તેમણે અરજી ફગાવી દેવા વિનંતી કરી હતી.

૬) સંબંધિત પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા પછી અને રેકૉર્ડ અને કાર્યવાહી તપાસ્યા પછી, રેકૉર્ડ પરથી બહાર આવે છે કે અહીંના અરજદાર ખેત મજૂર છે અને જુદા જુદા જમીનમાલિકોની ખેતીની જમીન પર ખેતીની પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરવામાં રોકાયેલા હતા. તેના અનુસંધાનમાં, અને સરકારની નીતિ મુજબ, સંબંધિત મહેસૂલી સત્તામંડળે અરજદારને ખેત મજૂર જાહેર કરતું પ્રમાણપત્ર જારી કર્યું હતું. રેકૉર્ડ પરની એ હકીકત પણ છે કે ગુજરાત સરકારની પ્રવર્તમાન નીતિ મુજબ, ખેત મજૂરનું આપું પ્રમાણપત્ર ધરાવતી વ્યક્તિ રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ દ્વારા ખેતીની જમીન ખરીદવા માટે હકદાર હતી. રેકૉર્ડ પરથી વધુમાં બહાર આવે છે કે પોતાને ખેત મજૂર જાહેર કરતું પ્રમાણપત્ર મેળવ્યા પછી, અરજદારે વેચાણ અવેજની રકમ ચૂકવીને રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ દ્વારા ખેતીની જમીન ખરીદી હતી. સદર વેચાણ દસ્તાવેજના અમલને અનુસરીને, મહેસૂલ રેકૉર્ડમાં મહેસૂલી નોંધ દાખલ કરવામાં આવી હતી અને સંબંધિત રેકૉર્ડ અને કાર્યવાહીની ચકાસણી કર્યા પછી સક્ષમ મહેસૂલી સત્તામંડળ દ્વારા તેને

ત્યારબાદ પ્રમાણિત કરવામાં આવી હતી. રેકૉર્ડ પરની એ હકીકત છે કે અરજદારે તારીખ ૦૩.૦૮.૨૦૦૭ ના રોજ રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ દ્વારા સદર મિલકત ખરીદી હતી અને ફેરફાર નોંધ નં. ૨૧૮૯ તારીખ ૦૨.૧૧.૨૦૦૭ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ, સક્ષમ સત્તામંડળ દ્વારા સદર નોંધ યોગ્ય રીતે પ્રમાણિત કરવામાં આવી હતી.

૬.૧) રેકૉર્ડ પરથી બહાર આવે છે કે તારીખ ૧૬.૦૬.૨૦૧૭ ના રોજ જિલ્લા કલેક્ટર, બોટાદ તરફથી અરજદાર તેમજ સમાન સ્થિતિ ધરાવતી અન્ય વ્યક્તિઓને કારણ દર્શક નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી. સદર કારણ દર્શક નોટિસની નકલ અરજીના મેમો સાથે રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવી છે. સદર નોટિસની વિગતોના સાદા વાંચન પરથી, એવું જણાય છે કે મહેસૂલ રેકૉર્ડની ચકાસણી દરમિયાન, જિલ્લા કલેક્ટરના ધ્યાને અમુક બાબતો આવી હતી અને તેથી, એવો આક્ષેપ કરતી કારણ દર્શક નોટિસ જારી કરીને કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હતી કે પ્રશ્નવાળા વ્યવહારો કાયદાની વૈધાનિક જોગવાઈઓના ઉલ્લંઘનમાં કરવામાં આવ્યા હતા અને તેથી, મહેસૂલ રેકૉર્ડમાં નોંધાયેલી એન્ટ્રીઓ રદ કરવી જરૂરી હતી. નોટિસની વિગતોના સાદા વાંચનથી જ, હકીકતની સ્થિતિ સ્પષ્ટ થાય છે કે જુદી જુદી તારીખોએ જુદા જુદા પક્ષકારો વચ્ચે થયેલા અને જુદા જુદા ગામોમાં આવેલી જુદી જુદી મિલકતો સંબંધિત જુદા જુદા વ્યવહારોના સંદર્ભમાં જુદી જુદી વ્યક્તિઓને કારણ દર્શક નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી. આવા વેચાણ દસ્તાવેજોના અમલને અનુસરીને, સક્ષમ સત્તામંડળ દ્વારા મહેસૂલ

રેકૉર્ડમાં એન્ટ્રીઓ નોંધવામાં આવી હતી. મહેસૂલી સત્તામંડળે જુદા જુદા વ્યવહારો અને જુદી જુદી નોંધો સંબંધિત હકીકતના વિવિધ વિવાદિત પ્રશ્નોને એકસાથે ભેગા કર્યા છે અને તમામ સંબંધિત વ્યક્તિઓ પાસેથી ખુલાસો માંગતી એક સંયુક્ત કારણ દર્શક નોટિસ જારી કરી છે.

૬.૨) આ કોર્ટને જણાય છે કે કારણ દર્શક નોટિસમાં કોઈ ચોક્કસ આક્ષેપો અથવા વિગતો જણાવવામાં આવી નથી. જુદી જુદી વ્યક્તિઓને એક સંયુક્ત નોટિસ જારી કરીને, દરેક કેસમાં સંડોવાયેલા મુદ્દાઓનું સામાન્યીકરણ કરવામાં આવ્યું છે. પ્રશ્નવાળા વ્યવહાર અંગે ચોક્કસ વિગતોના અભાવમાં, અરજદાર તેમજ અન્ય અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિઓ નોટિસનો અસરકારક જવાબ આપી શક્યા ન હોત. કાયદાની સુસ્થાપિત દરખાસ્ત છે કે જો મહેસૂલ રેકૉર્ડમાં નોંધાયેલી કોઈ એન્ટ્રી પર પ્રશ્ન ઉઠાવવાનો હોય, તો સંબંધિત સત્તામંડળે ચોક્કસ હકીકતો અને આધારો ધરાવતી કારણ દર્શક નોટિસ જારી કરીને કાર્યવાહી શરૂ કરવી જરૂરી છે. દેખીતી રીતે, રેકૉર્ડ પરથી જોતાં, હાલની કારણ દર્શક નોટિસમાં આવી વિગતોનો અભાવ છે. ઉપરોક્ત પાસા ઉપરાંત, કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં ઘોર વિલંબ થયો છે. વેચાણ વ્યવહાર વર્ષ ૨૦૦૭ માં કરવામાં આવ્યો હતો અને અનુરૂપ નોંધ પણ વર્ષ ૨૦૦૭ માં પ્રમાણિત કરવામાં આવી હતી. જોકે, કાર્યવાહી માત્ર વર્ષ ૨૦૧૭ માં જ શરૂ કરવામાં આવી હતી. તે સુસ્થાપિત છે કે જોકે કાયદા હેઠળ મર્યાદાનો કોઈ ચોક્કસ સમયગાળો નિર્ધારિત નથી, સંબંધિત સત્તામંડળે વાજબી સમયગાળામાં પોતાની સત્તાનો ઉપયોગ કરવો જરૂરી છે. નામદાર સર્વોચ્ચ

અદાલત તેમજ આ કોર્ટ દ્વારા લેવાયેલ સુસંગત મત એ છે કે અવાજબી અને અતિશય વિલંબ પછી આવી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરી શકાતો નથી. હાથ પરના વર્તમાન કેસમાં, આશરે દસ વર્ષ વીતી ગયા પછી કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી છે. તેથી, બંને કારણોસર, એટલે કે, કારણ દર્શક નોટિસમાં ચોક્કસ વિગતોનો અભાવ અને કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં ધોર વિલંબ, આ કોર્ટનો એવો અભિપ્રાય છે કે સત્તામંડળ દ્વારા શરૂ કરાયેલી કાર્યવાહી કાયદાના સુસ્થાપિત સિદ્ધાંતો સાથે સુસંગત નથી અને તેથી, વાદગ્રસ્ત હુકમ કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવાને પાત્ર છે.

૬.૩ આ તબક્કે, હું ૨૦૧૬ (૨) જી.એલ.આર. ૧૦૨૧ માં અહેવાલ થયેલ ભરતભાઈ નારણભાઈ વેગડા અને અન્ય વિ. સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત અને અન્ય ના કેસમાં આ કોર્ટની ડિવિઝન બેંચ દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણય પર આધાર રાખવા અને તેનો સંદર્ભ લેવા માંગુ છું, સદર નિર્ણયના અંશો ખાસ કરીને પેરા નં. ૪ થી ૧૦ નીચે મુજબ પુનઃ રજૂ કરવામાં આવે છે:

“૪. જ્યારે અપીલકર્તાઓને તેમના વકીલ મારફતે સામાવાળા નં. ૩ દ્વારા શરૂ કરાયેલી ઉપરોક્ત નોટિસ વિશે જાણ થઈ, ત્યારે તેઓએ અન્ય બાબતો સાથે એવા આધારે કારણ દર્શક નોટિસને પડકારતી સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૪૩૭૦/૨૦૧૧ દાખલ કરી કે મહેસૂલી નોંધની તારીખથી ૩૭ વર્ષ પછી, ઓર્ડિનન્સ હેઠળ કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી છે. વિદ્વાન સિંગલ જજે શોધી

કાઢ્યું હતું કે કારણ દર્શક નોટિસનો નિર્ણય કરતી વખતે સત્તામંડળ દ્વારા વિલંબના પાસાઓની તપાસ કરી શકાય છે, અને તેથી, વિદ્વાન સિંગલ જજે કારણ દર્શક નોટિસમાં હસ્તક્ષેપ કર્યો ન હતો અને કારણ દર્શક નોટિસના ગુણદોષમાં પ્રવેશ્યા વિના અરજી ફગાવી દીધી હતી. આ સંજોગોમાં, આ કોર્ટની ડિવિઝન બેંચ સમક્ષ હાલની અપીલ દાખલ કરવામાં આવી છે.

૫. અમે અપીલકર્તાઓ તરફે શ્રી વિમલ પટેલ સાથે ઉપસ્થિત વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ શ્રી મિહિર જોશી, સામાવાળા નં. ૫ તરફે શ્રી મજમુદાર સાથે ઉપસ્થિત વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ શ્રી પર્સી કાવિના, રાજ્ય અને તેના અધિકારીઓ તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન એ.જી.પી. શ્રી રાકેશ પટેલ, સામાવાળા નં. ૮ થી ૧૪ તરફે શ્રી સૌરભ અમીન, સામાવાળા નં. ૬ અને ૭ તરફે શ્રી હરેશ પટેલ અને સામાવાળા નં. ૧૨ તરફે શ્રી સંદીપ ભટ્ટને સાંભળ્યા છે.

૬. હવે એ સુસ્થાપિત થઈ ગયું છે કે જો કારણ દર્શક નોટિસ જારી કરવાની કાર્યવાહી અધિકારક્ષેત્ર વિનાની હોય, અથવા વિલંબથી દેખીતી રીતે અવરોધિત હોય, તો કોર્ટ બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની અરજી ગ્રાહ્ય રાખી શકે છે. આ તબક્કે, અમે સ્ટેટ ઓફ પંજાબ વિ. ભટિંડા ડિસ્ટ્રિક્ટ કો-ઓપરેટિવ મિલ્ક પ્રોડ્યુસર્સ યુનિયન લિ., ૨૦૦૭ (૧૧) એસ.સી.સી. ૩૬૩ માં અહેવાલ થયેલ સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયનો સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ, જેમાં રિવિઝનલ સત્તાના કથિત ઉપયોગમાં જારી કરાયેલી કારણ દર્શક નોટિસને અન્ય બાબતોની

સાથે એવા આધારે પડકારવામાં આવી હતી કે નોટિસ મર્યાદાના સમયગાળાથી પર હતી. સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ એવો પ્રશ્ન ઉદ્ભવ્યો કે શું આવા પ્રશ્નને અધિકારક્ષેત્રનો પ્રશ્ન ગણી શકાય કે નહીં. પેરા ૨૪ માં, નીચે મુજબ અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું:

"૨૪. મર્યાદાનો પ્રશ્ન અધિકારક્ષેત્રનો પ્રશ્ન હોવાથી, રિટ અરજી પોષણક્ષમ હતી." વધુમાં, પેરા ૨૫ માં, નીચે મુજબ અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું:

"૨૫. જોકે, અમે એ હકીકતથી અજાણ નથી કે સામાન્ય રીતે રિટ કોર્ટ માત્ર નોટિસની માન્યતા પર પ્રશ્ન ઉઠાવતી રિટ અરજી ગ્રાહ્ય રાખશે નહીં, ખાસ કરીને, જ્યારે રિટ અરજદાર પાસે સદર અધિનિયમ હેઠળ જ અસરકારક ઉપાય હોય. જોકે, આ કેસ એક અલગ પ્રશ્ન રજૂ કરે છે. રિવિઝનલ ઓથોરિટી, કાયદાનું સર્જન હોવાથી, તેના રિવિઝનલ અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરતી વખતે, સદર અધિનિયમની કલમ ૨૧(૧) ના સંદર્ભમાં રિવિઝનલ અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરવા માટે વાજબી સમયગાળો શું હશે તે નક્કી કરવામાં સક્ષમ રહેશે નહીં. વળી હાઈકોર્ટે તેના ચુકાદામાં કેટલાક બંધનકર્તા પૂર્વચુકાદાઓનો સંદર્ભ આપ્યો છે જે ક્ષેત્રમાં કાર્યરત છે. તેથી, વાદગ્રસ્ત ચુકાદો પસાર કરવામાં હાઈકોર્ટે કોઈ અધિકારક્ષેત્રની ભૂલ કરી હોવાનું કહી શકાય નહીં." (ભારપૂર્વક જણાવેલ)

૭. જો ઉપરોક્ત કાનૂની સ્થિતિના પ્રકાશમાં હાલના કેસની હકીકતો વધુ તપાસવામાં આવે, તો બે પાસાઓ પર ધ્યાન આપવું જરૂરી બની શકે છે. એક

ઓર્ડિનન્સ હેઠળ કારણ દર્શક નોટિસ જારી કરીને કાર્યવાહી શરૂ કરવા માટે વાજબી સમયગાળાનો પ્રશ્ન હશે અને બીજો એ છે કે શું એવું કહી શકાય કે કાર્યવાહી શરૂ કરવી અધિકારક્ષેત્ર વિનાની છે. ત્રીજું પાસું જે આકસ્મિક રીતે વિચારણા માટે ઉદ્ભવી શકે છે તે મૂળ માલિક, એટલે કે તેના પિતા અને ખરીદનાર વચ્ચે થયેલા વ્યવહારને અમાન્ય ઠેરવવા માટે આગ્રહ રાખવામાં સામાવાળા નં. ૫ ના અધિકાર વિશે છે જેમાં સામાવાળા નં. ૫ ના પિતાએ અવેજ મેળવ્યો હતો અને પોતાની મરજીથી કબજો સોંપ્યો હતો, મિલકત ટ્રાન્સફર કરવા માટે કામ કર્યું હતું અને તેમના જીવનકાળ દરમિયાન કોઈ ફરિયાદ ઉઠાવી ન હતી.

૮. પ્રથમ પાસા પર, વાજબી સમયગાળા માટે, અમે કેટલાક નિર્ણયોનો સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ, જોકે અલબત્ત, આવા સંખ્યાબંધ નિર્ણયો છે. સત્તાના ઉપયોગમાં વિલંબના સિદ્ધાંત પર પ્રથમ ચુકાદો ૧૯૬૯ (૨) એસ.સી.સી. ૧૮૭ [૧૯૬૯ જી.એલ.આર. ૯૯૨ (એસ.સી.)] માં અહેવાલ થયેલ સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત વિ. પટેલ રાઘવ નાથા ના કેસમાં ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યો હતો, જેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે જો રિવિઝનલ ઓથોરિટી બોમ્બે લેન્ડ રેવન્યુ કોડ હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરવા માંગતી હોય, તો તેણે સંતુષ્ટ થવું જોઈતું હતું કે આવી સત્તા વાજબી સમયમાં લાગુ કરવામાં આવી છે, અન્યથા વિલંબનો અવરોધ કાર્યરત થશે. ત્યારબાદ, સદર મુદ્દા પર સંખ્યાબંધ નિર્ણયો છે પરંતુ, અમે ૨૦૧૩ (૨) જી.એલ.આર. ૧૭૮૮ માં અહેવાલ થયેલ ચંદુલાલ

ગોરધનદાસ રાણોદરિયા વિ. સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત ના કેસમાં આ કોર્ટના તાજેતરના નિર્ણયનો ઉપયોગી સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ, જેમાં, આ કોર્ટે બોમ્બે ટેનન્સી એન્ડ એગ્રીકલ્ચરલ લેન્ડ્સ એક્ટની કલમ ૮૪સી હેઠળ કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં વિલંબના પ્રશ્ન પર વિચાર કરતી વખતે, જ્યાં વિલંબ આશરે ૫ વર્ષનો હતો, પેરા ૧૩ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું:

"૧૩. અમારા મતે, એ સુસ્થાપિત છે કે શૂન્ય વ્યવહાર પણ જો લાંબા સમય સુધી અસરકારક રહેવા દેવામાં આવે, તો તેમાં નિર્દિષ્ટ સત્તામંડળ તેને રદ કરવા માટે કાર્યવાહી શરૂ કરવાથી વંચિત રહેશે. જ્યાં સુધી તે અમાન્ય ન થાય અને રદ ન થાય ત્યાં સુધી તે અસરકારક અને અસ્તિત્વમાં રહી શકે છે. જો તેનું અસ્તિત્વ લાંબા સમય સુધી રહેવા દેવામાં આવે અને હાલના કેસમાં અપીલકર્તાઓની જેમ લોકોના નોંધપાત્ર વર્ગની તરફેણમાં મૂલ્યવાન અધિકારોનું સર્જન થાય, તો તે દરખાસ્ત સ્વીકારવી મુશ્કેલ છે કે ફેરફાર છતાં સદર અધિનિયમ હેઠળ સક્ષમ સત્તામંડળ કોઈ પણ સમયે સદર અધિનિયમની કલમ ૮૪સી હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરવા માટે હકદાર રહેશે." વધુમાં, આ કોર્ટે સદર નિર્ણયમાં પેરા ૧૬ માં વિલંબ અને વાજબી સમયગાળાના પ્રશ્ન પર વિસ્તૃત વિચારણા કરી હતી, જે નીચે મુજબ વંચાય છે:

"૧૬. ૨૦૦૭ (૧) એસ.સી.સી. ૫૮૪ માં અહેવાલ થયેલ એમ્પ્લોઈઝ સ્ટેટ ઇન્સ્યુરન્સ કોર્પોરેશન વિ. સી. સી. સંતકુમાર ના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટે વાજબી સમયગાળામાં કાર્યવાહી કરવાના આ સિદ્ધાંતને વિગતવાર સમજાવ્યો છે. અમારા માટે પેરા નં. ૩૫, ૩૬, ૩૭, ૩૮, ૩૯ અને ૪૦ ટાંકવા યોગ્ય રહેશે.

"૩૫. "વાજબી સમયગાળો" સંબંધિત કેસના વાસ્તવિક સંજોગો પર નિર્ભર રહેશે. તે પ્રશ્ન નક્કી કરવા માટે કોઈ પ્રયોગમૂલક સૂત્ર હોઈ શકે નહીં. તે સમયગાળો વાજબી છે કે નહીં તે પ્રશ્ન પર વિચાર કરતી કોર્ટ/સત્તામંડળે તે પ્રશ્ન નક્કી કરવા માટે આસપાસના સંજોગો અને સંબંધિત પરિબલો ધ્યાનમાં લેવા પડશે.

૩૬. સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત વિ. પટેલ રાઘવ નાથા, ૧૯૬૯ (૨) એસ.સી.સી. ૧૮૭ માં એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે

જ્યારે મર્યાદાનો કોઈ સમયગાળો નિર્ધારિત ન હોય ત્યારે પણ સત્તાનો ઉપયોગ વાજબી સમયમાં થવો જોઈએ અને વાજબી સમયની મર્યાદા કેસની હકીકતો અને જે હુકમમાં ફેરફાર કરવા માંગતો હતો તેના સ્વરૂપ દ્વારા નક્કી થવી જોઈએ. આ પાસું ડિવિઝન બેંચ દ્વારા ખાસ ધ્યાનમાં રાખવામાં આવ્યું હોય તેમ જણાતું નથી. વધુમાં, આંધ્ર પ્રદેશ અસાઈન્ડ લેન્ડ્સ (પ્રોહિબિશન ઓફ ટ્રાન્સફર્સ) એક્ટ, ૧૯૭૭ ની લાગુ પડવાની બાબતો, અને જો એવું ઠરાવવામાં આવે કે સદર અધિનિયમ લાગુ પડતો હતો, તો પણ જે સમય દરમિયાન કાર્યવાહી શરૂ થવી જોઈતી હતી તેની વાજબીતા પણ ધ્યાનમાં લેવામાં આવી ન હતી. "વાજબી" શબ્દની ચોક્કસ વ્યાખ્યા આપવી મુશ્કેલ હશે. વ્યક્તિની વિલક્ષણતા અને તે જે સમય અને સંજોગોમાં વિચારે છે તે અનુસાર કારણ તેના નિષ્કર્ષમાં બદલાય છે. જૂના વિદ્વતાપૂર્ણ તર્કને બનાવનાર કારણ હવે બાળકના રમકડાના અવાજ જેવું લાગે છે. પરંતુ માનવજાતે પહોંચમાં હોય તેવી વાજબીતાથી સંતુષ્ટ થવું જોઈએ; અને સત્તા દ્વારા આવરી લેવામાં ન આવેલા કેસોમાં, ન્યાયાધીશનો નિર્ણય સામાન્ય રીતે નક્કી કરે છે કે દરેક ચોક્કસ કેસમાં શું "વાજબી" છે; પરંતુ વારંવાર વાજબીતા "કાયદાના જ્ઞાનની છે, અને તેથી, અદાલતો દ્વારા નક્કી કરવાની છે". એક વિદ્વાન લેખક દ્વારા ખૂબ જ સ્પષ્ટ રીતે જણાવવામાં આવ્યું હતું કે "વાજબી" શબ્દને ચોક્કસ અર્થ આપવાનો પ્રયાસ એ જે નથી તેની ગણતરી કરવાનો પ્રયાસ છે, એક સંખ્યા અને માપ જે જગ્યા નથી. કાયદામાં તેનો પ્રથમ દ્રષ્ટિએ અર્થ એવા સંજોગોના સંદર્ભમાં વાજબી છે જે વાજબી રીતે કાર્ય કરવા માટે કહેવાયેલ વ્યક્તિ જાણે છે અથવા જાણવી જોઈએ. (જુઓ: મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન સપ્લાય એન્ડ સીવરેજ બોર્ડ વિ. યુનિક ઇરેક્ટર્સ (ગુજરાત) (પી) લિ., ૧૯૮૮ (૧) એસ.સી.સી. ૫૩૨). લેબોચેરે વિ. ડોસન, ૪૧ એલજે સીએચ ૪૭૨ માં લોર્ડ રોમિલી, એમ.આર. દ્વારા અવલોકન કર્યા મુજબ તમામ કેસોમાં શું વાજબી છે તે અગાઉથી જણાવવું અશક્ય છે. સંજોગોમાં શું વાજબી છે તે તમે ખાતરી કરી શકો તે પહેલાં તમારી પાસે દરેક કેસની ચોક્કસ હકીકતો સ્થાપિત હોવી આવશ્યક છે. વાજબી, એક સાપેક્ષ શબ્દ હોવાથી અનિવાર્યપણે તે છે જે તર્કના આદેશો અનુસાર તર્કસંગત છે અને ચોક્કસ કેસની હકીકતો અને સંજોગો પર અતિશય અથવા અસંયમિત નથી.

૩૭. કલેક્ટર વિ. પી. માંગમ્મા, ૨૦૦૩ (૪) એસ.સી.સી. ૪૮૮ માં આ પાસાઓ પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યા હતા.

૩૮. વીરાયી અમ્માલ વિ. સીની અમ્માલ, ૨૦૦૨ (૧) એસ.સી.સી. ૧૩૪ માં અવલોકન કર્યા મુજબ, તે "કેસના તમામ સંજોગોને જોવું; સામાન્ય સંજોગોમાં "વાજબી સમય"; સંજોગો પરવાનગી આપશે તેટલી વહેલી તકે; કરાર મુજબ જે થવું જોઈએ તે અનુકૂળ રીતે કરવા માટે સંજોગો હેઠળ જેટલો સમય જરૂરી છે તેટલો સમય; 'સીધા' કરતાં કંઈક વધુ લંબાયેલી જગ્યા; કૃત્ય અથવા ફરજના સ્વરૂપ અને ઉપસ્થિત સંજોગોને ધ્યાને રાખીને વાજબી રીતે, અને યોગ્ય રીતે, અને વ્યાજબી રીતે મંજૂર અથવા જરૂરી સમયની લંબાઈ; આ બધું વધુ કે ઓછું સમાન વિચાર દર્શાવે છે".

૩૯. પી. રામનાથ ઐયર દ્વારા એડવાન્સ લો લેક્ચર, ત્રીજી આવૃત્તિ, ૨૦૦૫ મુજબ વાજબી સમયનો અર્થ નીચે મુજબ છે:

"તે એક વાજબી સમય છે જે દરેક પક્ષકારને તેના અધિકારો અને ફાયદાઓ સાચવે છે અને દરેક પક્ષકારને એવા નુકસાનથી રક્ષણ આપે છે જે તેણે ભોગવવું ન જોઈએ.

"વાજબી સમય" એ ચોક્કસ કેસમાં કરાર અથવા ફરજ મુજબ જે થવું જોઈએ તે અનુકૂળ રીતે કરવા માટે સંજોગો હેઠળ જરૂરી સમય તરીકે વ્યાખ્યાયિત થયેલ છે. જો કરાર પૂર્ણ કરવા માટે લાગુ પડતા "વાજબી સમય" શબ્દોની કોઈ વ્યાખ્યા આપવાનો પ્રયાસ કરવો યોગ્ય હોય, તો ચીફ બેરોન પોલોક દ્વારા આપવામાં આવેલો તફાવત સૂચવી શકાય છે, એટલે કે, "વાજબી સમય" નો અર્થ સંજોગો પરવાનગી આપશે તેટલી વહેલી તકે છે.

શું વાજબી સમય છે કે અવાજબી સમય છે તે નક્કી કરવામાં, સાધનના સ્વરૂપ, આવા સાધનના સંદર્ભમાં પ્રથા અથવા વેપાર અથવા વ્યવસાય, જો કોઈ હોય તો, અને ચોક્કસ કેસની હકીકત ધ્યાનમાં લેવાની રહેશે.

ટ્રેનમાંથી ઉતરવા માટે પેસેન્જર જે વાજબી સમય માટે હકદાર છે તે એવો સમય છે જે સામાન્ય રીતે પ્રશ્નવાળા ચોક્કસ સ્ટેશન પર સલામતીપૂર્વક ટ્રેનમાંથી ઉતરવા અને ચઢવામાં મુસાફરો દ્વારા જરૂરી હોય છે.

કેસના તમામ સંજોગોને જોતાં વાજબી સમય; સામાન્ય સંજોગોમાં વાજબી સમય; સંજોગો પરવાનગી આપશે તેટલી વહેલી તકે; કરાર મુજબ જે થવું જોઈએ તે અનુકૂળ રીતે કરવા માટે સંજોગો હેઠળ

જેટલો સમય જરૂરી છે તેટલો સમય; 'સીધા' કરતાં કંઈક વધુ લંબાયેલી જગ્યા; કૃત્ય અથવા ફરજના સ્વરૂપ અને ઉપસ્થિત સંજોગોને ધ્યાને રાખીને વાજબી રીતે, અને યોગ્ય રીતે, અને વ્યાજબી રીતે મંજૂર અથવા જરૂરી સમયની લંબાઈ; આ બધું વધુ કે ઓછું સમાન વિચાર દર્શાવે છે.

વાજબી સમય હંમેશા કેસના સંજોગો પર આધારિત છે. (કિની).

કોઈ સમારોહમાં ઉપયોગ માટે ઘરેણાં ઉછીના લીધેલા વ્યક્તિ માટે સમારોહ પૂર્ણ થયા પછી અને માલિકે તેની પરત માંગણી કર્યા પછી તેને અટકાવી રાખવું અવાજબી છે. એ.આઈ.આર. ૧૯૩૦ અવધ ૩૯૫.

"વાજબી સમય" શબ્દપ્રયોગનો અર્થ ચોક્કસ કેસમાં કરાર અથવા ફરજ મુજબ જે થવું જોઈએ તે અનુકૂળ રીતે કરવા માટે સંજોગો હેઠળ જેટલો સમય જરૂરી છે તેટલો સમય થાય છે". [જુઓ: જોસેફ સેવરન્સ વિ. બેની મેથ્યુ, ૨૦૦૫ (૭) એસ.સી.સી. ૬૬૭]

૪૦. હાથ પરના આ તમામ કેસોમાં વાસ્તવિક પાસાઓની તપાસ કરવામાં આવી નથી, કારણ કે ફરિયાદ કલમ ૭૭(૧એ)(બી) ની લાગુ પડવા પર કેન્દ્રિત હોવાનું જણાય છે."

વધુમાં, પેરા ૧૯ માં નીચે મુજબ અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું:

"૧૯. એ સ્પષ્ટપણે કહેવું જોઈએ કે જો કાયદો રિવિઝનલ સત્તાઓના ઉપયોગ માટે સમય-મર્યાદા નિર્ધારિત કરતો નથી, તો તેનો અર્થ એ નથી કે આવી સત્તાઓ કોઈ પણ સમયે વાપરી શકાય છે ભલે સદર અધિનિયમની કલમ ૪૩ નો ભંગ થયો હોય, જે નવી શરતની જમીન સાથે સંબંધિત જોગવાઈ છે, પરંતુ તેનો ઉપયોગ વાજબી સમયગાળામાં થવો જોઈએ. તે એટલા માટે છે કારણ કે કાયદો લાંબા સમય પછી કોઈ સ્થાયી બાબતને અસ્થિર કરવાની અપેક્ષા રાખતો નથી. સુપ્રીમ કોર્ટના વિવિધ ચુકાદાઓ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે જ્યાં રિવિઝનની કોઈ સુઓ મોટો સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવા માટેની વૈધાનિક જોગવાઈ કોઈ મર્યાદા નિર્ધારિત કરતી નથી, ત્યાં સત્તાઓનો ઉપયોગ વાજબી સમયગાળામાં થવો જોઈએ એવા વ્યવહારના કિસ્સામાં પણ જેને શૂન્ય વ્યવહાર કહેવામાં આવે."

૯. અમે એ પણ નોંધી શકીએ છીએ કે ૨૦૧૧ (૨) જી.એલ.આર. ૧૬૭૬ માં અહેવાલ થયેલ ભાનજી દેવશીભાઈ લુહાર વિ. સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત ના કેસમાં આ કોર્ટના અન્ય નિર્ણયમાં, ઓર્ડિનન્સ હેઠળ જ ૧૭ વર્ષ પછી કાર્યવાહી શરૂ કરવાનો પ્રશ્ન વિચારણા માટે ઉદ્ભવ્યો હતો જેમાં ઓર્ડિનન્સની કલમ ૫૪ અને ૭૫ ની જોગવાઈઓનો કારણ દર્શક નોટિસમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો અને કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હતી. આ કોર્ટે પેરા ૧૯ થી ૨૩ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું:

"૧૯. આ પૃષ્ઠભૂમિમાં, એ વિચારવા યોગ્ય છે કે જ્યારે ૧૭ વર્ષના વિલંબ પછી પ્રશ્નવાળા વ્યવહારની ચકાસણી કરવાની સામાવાળાની કાર્યવાહી વિચારણા હેઠળ છે અને જ્યારે તે સ્પષ્ટ છે કે જો સામાવાળાની કાર્યવાહી અને નિર્ણયને પ્રવર્તવા દેવામાં આવે અને તેમાં હસ્તક્ષેપ કરવામાં ન આવે, તો સદર નિર્ણયના પરિણામે ખરીદનાર (એટલે કે અપીલકર્તા) ૧૭ વર્ષ પહેલાં (હવે લગભગ ૩૦ વર્ષ) તેણે ખરીદેલી જમીનથી વંચિત થઈ જશે, તો આવી હકીકતો અને સંજોગોમાં ઉપરોક્ત પાસાઓ એટલે કે અપીલકર્તાએ પ્રશ્નવાળી જમીન માત્ર ખેતીના ઉપયોગ માટે મૂકી છે અને ખેતીના ઉપયોગ સિવાય અન્ય કોઈ હેતુ માટે જમીનનો ઉપયોગ કર્યો નથી અને તેનો દરજ્જો બદલ્યો નથી અને જમીનની ગુણવત્તા સુધારવા માટે ખર્ચ પણ કર્યો છે તે સુસંગત બનશે અને યોગ્ય વિચારણાને પાત્ર રહેશે.

૨૦. વિલંબિત કાર્યવાહીના આધારે શૂન્ય કાર્યવાહીને માન્ય કરી શકાતી નથી તે ખ્યાલ જો વર્તમાન કેસમાં લાગુ કરવામાં આવે તો પણ, વર્તમાન કેસની વિશેષ હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાને રાખીને વર્તમાન કેસની વિશિષ્ટ હકીકતો ધ્યાનમાં લેવી યોગ્ય રહેશે જે રેકૉર્ડ પરથી બહાર આવે છે, એટલે કે:

(એ) ૧૭ વર્ષના સમગ્ર સમયગાળા દરમિયાન વેચનારે વ્યવહાર સામે કાયદામાં કોઈ પગલાં લીધા નથી અને વેચનાર દ્વારા જાહેરાત અથવા અન્ય કોઈ રાહત માટે કોઈ દાવો અથવા કાર્યવાહી દાખલ કરવામાં આવી હોય તેવું જણાતું નથી.

(બી) જ્યારે વ્યવહાર કરવામાં આવ્યો ત્યારે અરજદાર ખેત મજૂર હતો અને વિવિધ ખેતીની જમીનો ખેડતો અને વાવતો હતો.

(સી) અરજદાર કારીગર પણ હતો એટલે કે ખેતીના સાધનો બનાવવાની પ્રવૃત્તિમાં રોકાયેલો હતો.

(ડી) વધુ મહત્વની હકીકત એ છે કે પ્રશ્નવાળી જમીન ખરીદા પછી પણ, અરજદારે, તેના દ્વારા દાવો કર્યા મુજબ, ખેતીના હેતુ માટે જમીનનો ઉપયોગ કરવાનું ચાલુ રાખ્યું છે અને ખેતીની જમીન તરીકે પ્રશ્નવાળી જમીનનો દરજ્જો અથવા સ્વરૂપ બદલાયું નથી અને તે ખેતીની જમીન તરીકે ચાલુ રહે છે (અરજદાર દ્વારા કરવામાં આવેલ સદર વાસ્તવિક દાવો સામાવાળાઓ દ્વારા વિવાદિત નથી અને કોઈ વિપરીત પુરાવા રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવ્યા નથી)

(ઇ) અરજદારે એવો પણ દાવો કર્યો છે કે તેણે જમીનની ગુણવત્તા સુધારવામાં નોંધપાત્ર ખર્ચ કર્યો છે.

(એફ) અન્ય એક મહત્વપૂર્ણ પરિબળ જે વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં ઉભરી આવ્યું છે તે એ છે કે સત્તામંડળોના હુકમોને ધ્યાને રાખીને માત્ર વેચનાર જ લાભ મેળવશે કારણ કે હુકમો પછી પણ જમીન સરકારમાં નિહિત થશે નહીં, કારણ કે આવા પરિણામ માટે કોઈ જોગવાઈ નથી.

૨૧. વર્તમાન કેસની ઉપરોક્ત હકીકતોના પ્રકાશમાં, અમારો એવો મત છે કે જ્યારે સક્ષમ અને અપીલ સત્તામંડળનો પ્રશ્નવાળા વ્યવહારને શૂન્ય ગણતો નિષ્કર્ષ અને નિર્ણય ઓર્ડિનન્સની જોગવાઈઓ સાથે સુસંગત છે અને તેમાં કોઈ ખામી શોધી શકાતી નથી, ન્યાય અને સમાનતાના હિતમાં, એ પણ અવગણવું જોઈએ નહીં કે ૧૭ વર્ષ સુધી વ્યવહારને જીવંત રહેવા દીધા પછી અરજદારને સંક્ષિપ્તમાં બેદખલ કરવા માટે ઓર્ડિનન્સની કલમ ૭૫ હેઠળની સત્તાના ઉપયોગમાં વાદગ્રસ્ત કાર્યવાહી માત્ર વ્યવહારની તારીખ અને નોટિસ તથા હુકમની તારીખો વચ્ચેના વિશાળ અંતરની અવગણના કરે છે એટલું જ નહીં, પરંતુ તે એ હકીકતની પણ અવગણના કરે છે કે અરજદારે ખેતીના હેતુ માટે જમીનનો ઉપયોગ કરવાનું ચાલુ રાખ્યું છે અને જમીનનો દરજ્જો અને સ્વરૂપ બદલ્યું નથી અને તેણે જમીનની ગુણવત્તા સુધારવા માટે ખર્ચ પણ કર્યો છે અને પ્રશ્નવાળી જમીનની સુધારણા માટે વધુ રકમનું રોકાણ કર્યું છે. અરજદાર દ્વારા આવા ખર્ચના આંકડા રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ નથી, જોકે સામાવાળાઓએ અરજદાર દ્વારા કરવામાં આવેલ સદર વાસ્તવિક દાવા સામે વિવાદ કર્યો નથી.

૨૨. ઉપરોક્ત હકીકતો અને સંજોગોની પૃષ્ઠભૂમિમાં, જો આપણે શૈલેષ જે. વરિયા (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં લાર્જર બેંચ દ્વારા કરવામાં આવેલા અવલોકનો યાદ કરીએ કે:

"જો થોડા મહિનાના વિલંબને સમજાવી ન શકાય તો તે વાજબી સમયગાળાથી પર હશે. જો વર્ષોના વિલંબને સમજાવી શકાય અને વાજબી ઠેરવી શકાય તો તે "વાજબી સમયગાળામાં" હશે (ભારપૂર્વક જણાવેલ) અને જ્યારે આપણે સદર અવલોકનોના પ્રકાશમાં વર્તમાન કેસ પર વિચાર કરીએ છીએ, ત્યારે આપણે નોંધવું પડશે કે ફાઇલ પરની સામગ્રી પરથી સામાવાળાઓ કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં ૧૭ વર્ષના લાંબા અંતરને કોઈ પણ રીતે સમજાવતા અને વાજબી ઠેરવતા જણાતા નથી. ૧૭ વર્ષનો સદર વિલંબ અસ્પષ્ટ અને અયોગ્ય રહ્યો છે. તેનો માત્ર એવા આધારે બચાવ કરવામાં આવે છે કે વ્યવહાર કાયદાકીય રીતે શૂન્ય છે. જોકે, કાર્યવાહીનો બચાવ કરતી વખતે ઉપરોક્ત સંબંધિત પાસાઓ અને વિલંબ અંગેના ખુલાસાની ગેરહાજરી ધ્યાનમાં લેવામાં આવતી નથી."

૨૨.૧. આ સંદર્ભમાં, અમે શ્રીમતી સુલોચના ચંદ્રકાંત ગલંડે વિ. પુણે મ્યુનિસિપલ ટ્રાન્સપોર્ટ, એ.આઈ.આર. ૨૦૧૦ એસ.સી. ૨૯૬૨ ના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયનો સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ, જેમાં અર્બન લેન્ડ (સીલિંગ એન્ડ રેગ્યુલેશન) એક્ટ, ૧૯૭૬ ની કલમ ૩૪ ના સંદર્ભમાં કાનૂની સ્થિતિ પર વિચાર કરતી વખતે પેરા ૨૩ માં અવલોકન કર્યું હતું કે:

"૨૩. ધારાસભાએ તેની વિવેકબુદ્ધિમાં રિવિઝનલ સત્તાના ઉપયોગ માટે સમય-મર્યાદા નક્કી કરી નથી કે ૧૯૭૬ ના અધિનિયમની કલમ ૩૪ માં "કોઈ પણ સમયે" શબ્દો દાખલ કર્યા નથી. તેનો અર્થ એ નથી કે ધારાસભા સદર અધિનિયમ હેઠળ પસાર કરાયેલા હુકમોને અનિશ્ચિત સમયગાળા માટે ફેરફાર માટે ખુલ્લા રાખવા માંગતી હતી કારણ કે તે ધારકો/ફાળવણી મેળવનાર(ઓ) ના ટાઈટલને કાયમી ધોરણે અનિશ્ચિત બનાવવાની અસર કરશે. જો એવું માની લેવામાં આવે કે ધારાસભાએ સમયના સંદર્ભમાં કાયમી અને અનંત સત્તા આપી છે, તો જાહેર કરાયેલી વધારાની જમીન પર રાજ્ય/ફાળવણી મેળવનારના હાથમાં ટાઈટલ કાયમ માટે અસુરક્ષિત રહેશે. અદાલતે કાનૂની જોગવાઈનું એવી રીતે અર્થઘટન કરવું જોઈએ જે જોગવાઈઓને કાર્યક્ષમ બનાવે, કાયદાના ઘડતરના હેતુ અને ઉદ્દેશ્યને આગળ વધારે. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાને રાખીને, અમે અનિવાર્ય નિષ્કર્ષ પર પહોંચીએ છીએ કે રિવિઝનલ સત્તાઓનો ઉપયોગ વિલંબિત તબક્કે મનસ્વી રીતે થઈ શકતો નથી કારણ કે ૧૯૭૬ ના અધિનિયમની કલમ ૩૪ હેઠળ રિવિઝનમાં પસાર

કરવામાં આવેલ હુકમ ન્યાયિક હુકમ છે. વાજબી સમય શું હોવો જોઈએ, તે દરેક કેસની હકીકતો અને સંજોગો પર આધારિત રહેશે." (ભારપૂર્વક જણાવેલ)

૨૨.૨. અમે કૃષ્ણાદેવી માલચંદ કામાઠીયા વિ. બોમ્બે એન્વાયર્નમેન્ટલ એક્શન ગ્રૂપ, ૨૦૧૧ (૩) એસ.સી.સી. ૩૬૩ ના કેસમાં તાજેતરના નિર્ણયનો પણ સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ, સર્વોચ્ચ અદાલતે, શૂન્ય હુકમના સંબંધમાં પેરા નં. ૧૬ માં અવલોકન કર્યું છે કે:

"૧૬. તે એક સુસ્થાપિત કાનૂની દરખાસ્ત છે કે જો કોઈ હુકમ શૂન્ય હોય તો પણ, સક્ષમ ફોરમ દ્વારા તેને તેમ જાહેર કરવાની જરૂર છે અને કોઈ પણ વ્યક્તિ માટે તેની અવગણના કરવાની પરવાનગી નથી માત્ર એટલા માટે કે તેના મતે હુકમ શૂન્ય છે. સ્ટેટ ઓફ કેરળ વિ. એમ. કે. કુંહિકન્નન નામ્બિયાર માંજેરી હિન્દ રબર ઇન્ડસ્ટ્રીઝ (પી) લિ., ૧૯૯૭ (૩) એસ.સી.સી. ૪૪૩; એમ. મીનાક્ષી વિ. મેટાડિન અગ્રવાલ, ૨૦૦૬ (૭) એસ.સી.સી. ૪૭૦ અને સ્નેહ ગુપ્તા વિ. દેવી સરૂપ, ૨૦૦૮ (૬) એસ.સી.સી. ૧૯૪ માં, આ અદાલતે ઠરાવ્યું હતું કે કોઈ હુકમ માન્ય છે કે શૂન્ય, તે પક્ષકારો દ્વારા નક્કી કરી શકાતું નથી. આવા હુકમને રદ કરવા માટે, ભલે તે શૂન્ય હોય, પક્ષકારે યોગ્ય ફોરમનો સંપર્ક કરવો પડશે." સ્ટેટ ઓફ પંજાબ, ૨૦૦૭ (૧૧) એસ.સી.સી. ૩૬૩ ના કેસમાં તેમજ સુલતાન સાદિક વિ. સંજય રાજ સબ્બા, ૨૦૦૪ (૨) એસ.સી.સી. ૩૭૭ ના કેસમાં અગાઉના નિર્ણયોનો સંદર્ભ લેતી વખતે સર્વોચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું છે:

"૧૯. આમ, ઉપરોક્ત પરથી એવું બહાર આવે છે કે જો હુકમ/જાહેરનામું શૂન્ય/રદબાતલ હોય તો પણ, તેનાથી વ્યથિત પક્ષકાર એવું નક્કી કરી શકતો નથી કે સદર હુકમ/જાહેરનામું તેના પર બંધનકર્તા નથી. તેણે આવી જાહેરાત મેળવવા માટે કોર્ટનો સંપર્ક કરવો પડશે. હુકમ કાલ્પનિક રીતે શૂન્ય હોઈ શકે છે અને જો આપેલ સંજોગોમાં કોર્ટ સમક્ષ તેની અમાન્યતાને પડકારવામાં આવે તો પણ, કોર્ટ અરજદારના અધિકાર સહિત વિવિધ આધારો પર અથવા વિલંબના આધારે અથવા માફીના સિદ્ધાંત પર અથવા અન્ય કોઈ કાનૂની કારણોસર તેને રદ કરવાનો ઇનકાર કરી શકે છે. હુકમ એક હેતુ માટે અથવા એક વ્યક્તિ માટે શૂન્ય હોઈ શકે છે, તે અન્ય હેતુ અથવા અન્ય વ્યક્તિ માટે ન પણ હોઈ શકે."

૨૩. સંજોગો અનુસાર, વર્તમાન કેસની સમગ્ર હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાને લેતાં અને અગાઉની ચર્ચાના પ્રકાશમાં અને એ હકીકતને ધ્યાને રાખીને કે વ્યવહારના સમયે, અરજદાર ખેત મજૂર હતો અને તેણે ખેતીના ઉપયોગ માટે જમીન ખરીદી હતી અને ત્યારથી તેણે જમીનનો દરજ્જો જાળવી રાખ્યો છે અને જમીનનો ખેતી માટે ઉપયોગ કરવાનું ચાલુ રાખ્યું છે, ૧૭ વર્ષ (હવે લગભગ ૩૦ વર્ષ) વીતી ગયા પછી અરજદારને ફરજિયાતપણે બેદખલ કરવાનો નિર્ણય રદ કરવાને પાત્ર છે.

૨૩.૧. અમારા ઉપરોક્ત મત અને નિષ્કર્ષનું એક કારણ એ છે કે નીચલા સત્તામંડળોના હુકમોને લીધે લાભ મેળવનાર એકમાત્ર વ્યક્તિ વેચનાર છે જે વિવાદિત વ્યવહારનો પક્ષકાર છે. સત્તામંડળો દ્વારા વાદગ્રસ્ત હુકમનું પરિણામ આખરે અને અનિવાર્યપણે વેચનાર માટે અયોગ્ય સમૃદ્ધિમાં પરિણમશે જેણે વ્યવહાર કર્યો હતો અને ત્યારથી વ્યવહાર સામે કોઈ સક્ષમ કોર્ટ સમક્ષ કાયદામાં કોઈ પગલાં લીધા નથી.

૨૩.૨. તેથી, વર્તમાન કેસની હકીકતોને ધ્યાને રાખીને, અને ઉપર પેરા ૨૦ થી ૨૩.૧ માં નોંધેલા પાસાઓને ધ્યાને રાખીને, અમે નીચલા સત્તામંડળો દ્વારા પસાર કરાયેલા વાદગ્રસ્ત હુકમો રદ કરવા વલણ ધરાવીએ છીએ. અમે તે મુજબ હુકમ કરીએ છીએ."

૧૦. અમારા મતે, આ કોર્ટના ઉપરોક્ત સારી રીતે વિચારેલા બે નિર્ણયો સ્થિતિને તદ્દન સ્પષ્ટ કરે છે કે જો ઓર્ડિનન્સની કલમ ૭૫ સાથે વંચાણે લેતાં કલમ ૫૪ લાગુ કરીને ઓર્ડિનન્સ હેઠળ કોઈ વ્યવહાર રદ કરવા માટે કાર્યવાહી શરૂ કરવાની હોય, તો તે વાજબી સમયગાળામાં હોવી જોઈએ. ઉપરોક્ત બે નિર્ણયો એવા કેસોના સંદર્ભમાં છે જેમાં સત્તાનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો અને કાર્યવાહી અનુક્રમે ૫ વર્ષ અને ૧૭ વર્ષ પછી શરૂ કરવામાં આવી હતી, જ્યારે હાલના કેસમાં, તે વર્ષો કરતાં વધુ સમય પછી છે. તેથી, અમને જણાય છે કે કાર્યવાહીની શરૂઆત પોતે જ વાજબી સમયગાળાથી પર કહી શકાય અને સત્તામંડળ સામે કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં વિલંબ અને વિલંબિતતાનો અવરોધ કાર્યરત થઈ શકે છે. ઉપરોક્ત પાસું બે વધારાના સંજોગો સાથે જોડાયેલું છે, એક એ છે કે વિલંબના સમયગાળા દરમિયાન જમીને આગળ હાથ બદલ્યા છે અને ખરીદનાર દ્વારા માલિકી અન્ય વ્યક્તિને ટ્રાન્સફર કરવામાં આવી છે અને બીજું એ છે કે મહેસૂલી નોંધો દાખલ કરવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ, તેઓ સક્ષમ

સત્તામંડળ દ્વારા પ્રમાણિત પણ કરવામાં આવી હતી અને તેમ છતાં, વાજબી સમયગાળામાં આવી એન્ટ્રી રદ કરવા માટે અથવા અન્યથા અથવા વ્યવહારને અમાન્ય જાહેર કરવા માટે પણ કોઈ પગલાં લેવામાં આવ્યા ન હતા. જો વિલંબના સમયગાળા દરમિયાન, મિલકતોમાં પક્ષકારોના અધિકારો બદલાઈ ગયા હોય, તો વિલંબ વધુ ગંભીરતા સાથે અવરોધ તરીકે કાર્ય કરશે અને જ્યારે વિલંબના સમયગાળા દરમિયાન માલિકી બદલાઈ જાય છે, ત્યારે કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં સત્તામંડળ સામે વાજબી સમયગાળામાં પગલાં ન લેવા માટેનો અવરોધ પણ વધુ ગંભીરતા સાથે કાર્ય કરશે.”

આ કોર્ટની ડિવિઝન બેંચ દ્વારા નિર્ધારિત કાયદાના ઉપરોક્ત સિદ્ધાંતને ધ્યાને લેતાં, મારો એવો અભિપ્રાય છે કે વૈધાનિક સત્તાઓનો ઉપયોગ વાજબી સમયગાળામાં કરવો જરૂરી છે અને વાજબી સમયગાળા પછી સત્તાનો ઉપયોગ/કારણ દર્શક નોટિસ જારી કરવી એ અધિકારક્ષેત્ર વિનાની છે. બીજું, સંયુક્ત કારણ દર્શક નોટિસ તેમાં કોઈ વાજબી કારણ દર્શાવ્યા વિના જારી કરવામાં આવી છે.

૭) ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાને રાખીને, હાલની અરજી સફળ થાય છે અને તે મુજબ મંજૂર કરવામાં આવે છે. સામાવાળા નં. ૨ – જિલ્લા કલેક્ટર, બોટાદ દ્વારા જારી કરાયેલ તારીખ ૧૬.૦૬.૨૦૧૭ ની વાદગ્રસ્ત કારણ દર્શક નોટિસ નં. આરઓ/સુઓ-મોટો-રિવિઝન/કેસ નં. ૧૫/૧૭ આથી કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવામાં આવે છે. ઉપરોક્ત હદ સુધી નિયમ આખરી કરવામાં આવે છે.

(દિવ્યેશ એ. જોષી, ન્યાયમૂર્તિ)

ગર્વિતા

This is an AI-assisted translation.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.